



Federale Synode

van Protestantse en Evangelische Kerken in België

Synode Fédéral

des Eglises protestantes et évangéliques de Belgique

## jaartallen en aantallen

**1781** Op 12 XI 1781 (tijd van keizer Jozef II) wordt voor de eerste maal een aantal vrijheden aan de protestanten in de Zuidelijke Nederlanden toegekend.

**1794** Christenvervolgung, sluiting van kerkgebouwen, cultus van de Rede.

**1802** Frans regime: Napoleon I behandelt calvinisme en lutheranisme op dezelfde voet als de Rooms-katholieke eredienst en geeft hun daarmee het recht op kerkvorming. Tegelijk vinden we hier de basis voor de 'geregelde verhouding' (niet zozeer 'scheiding') tussen kerk en staat. De in onze gewesten onhaalbare voorwaarden worden vervangen door een gunstiger regeling door de Wet van 15 germinal van het jaar XII (= 5 IV 1804).

**1816** Deze erkenning blijft verworven tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en daarna in het onafhankelijke België. Betaling van wedden van predikanten en (vergoeding voor) huisvesting. Artikel 18 van de Wet van 16 IV 1816 breidt de erkenning uit tot alle protestanten.

**1831** De Belgische grondwet paart het steunregime (huidig art. 181) aan organisatievrijheid (artt. 19 en 21).

**1839** Oprichting van de Synode van de Bond van Protestants-Evangelische Kerken van het Koninkrijk België als vertegenwoordiger van de zestien gefinancierde kerkgemeenten – erkenning als gezagsorgaan van *alle* protestantse kerken. Door fusies is dit in 1979 de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB) geworden. Daarnaast bestaan er reeds voor de Eerste Wereldoorlog heel wat andere protestants-evangelische geloofsgemeenschappen: Belgische Christelijke Zendingskerk (1837), Vergadering van Gelovigen (1854), Leger des Heils (1889), Baptistengemeenten (1892), Gereformeerde Kerken (1894), Zevendedags-adventisten (1897). Van deze geloofsgemeenschappen zijn er nu (2012) sommige onderdeel van de VPKB of ermee geaffilieerd, andere lid van de Federale Synode en nog andere zijn bij geen van beide aangesloten.

**1918** De Eerste Wereldoorlog is de achtergrond van een belangrijke groei in de protestants-evangelische kerkgemeenten, o.a. door de Belgische Evangelische Zending (1919), de Methodistenkerk (1920) en de Pinkstergemeenten (1930).

**1923** De Federatie van Protestantse Kerken wordt opgericht. Deze raakt betrokken bij algemeen-protestantse aangelegenheden in relatie tot de overheid, maar dit blijft beperkt. De Federatie houdt op te bestaan als de VPKB wordt opgericht.

**1972** Het Tweede Vaticaans Concilie zorgt (onbedoeld) voor een sterke groei van o.a. de Evangelische Christengemeenten Vlaanderen (1972) en de Christelijke Gereformeerde Kerken (1972).

**1987** De Evangelische Alliantie Vlaanderen (EAV) wordt als vzw georganiseerd om haar leden te vertegenwoordigen bij officiële instanties en VPKB, later samen met de Fédération Évangélique Francophone de Belgique (1989). Op initiatief van de VPKB wordt het Overleg Protestantse en Evangelische Kerken opgestart (1989-1991), maar dit leidt tot niets.

Ondertussen zet de groei van de evangelische denominaties door, nu vooral door immigratie (vanuit Afrika, Zuid-Amerika, Oost-Europa), vaak verenigd in nieuwe denominaties: Église de Dieu (1990), Antiochië-netwerk (1994), de Fraternité des Églises du Réveil de Belgique (2015).

**1994** Door veranderingen in de Vlaamse onderwijsregelgeving krijgt een commissie bestaande uit leden van zowel VPKB als EAV en Verbond van Vlaamse Pinkstergemeenten bevoegdheid voor het Protestants Godsdienstonderwijs.

**1998** De Federale Synode van Protestantse en Evangelische Kerken in België wordt opgericht te Brussel, op 3 I 1998. Waar eerst nog wordt gedacht om alle protestantse en evangelische kerken op te nemen in deze Synode, blijkt de Federale Synode uiteindelijk tegenhanger van de VPKB te zijn.

**2003** De minister van Justitie (bevoegd voor erediensten) “heeft akte genomen van de oprichting van de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst” (ARPEE) als vertegenwoordigende instantie. De statuten van de ARPEE gaan uit van een paritaire samenstelling met twee vleugels: VPKB en Federale Synode.

**2018** De ARPEE verenigt nu ruim 750 protestants-evangelische kerkgemeenten. De VPKB-vleugel telt 200 kerkgemeenten, heeft 115 door de overheid gefinancierde predikanten, zes secretarissen en een synodevoorzitter (thans ds. Steven H. Fuite); de Federale Synode telt 550 kerkgemeenten, heeft 25 door de overheid gefinancierde predikanten, vier secretarissen en een synodevoorzitter (thans dr. Geert W. Lorein).